

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 kwietnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.13.2019.TB

Pani
Agnieszka Olejnik
Dyrektor
Rodzinnego Domu Fundacji HAPPY
KIDS w Wałbrzychu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 21 – 22 lutego 2019 roku na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, Tomasz Borecki - inspektor wojewódzki i Edyta Kamińska - inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Rodzinnym Domu Fundacji HAPPY KIDS w Wałbrzychu, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania oraz praw dziecka. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lutego 2018 roku do dnia 21 lutego 2019 roku funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Olejnik odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

Wszelkich wyjaśnień i informacji w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych udzielała Pani Dyrektor, sprawująca bieżącą pieczę zastępczą nad wychowankami w Domu, udostępniała także dokumentację merytoryczną. W toku działań kontrolnych przeprowadzono również rozmowy z wychowankami oraz dokonano wizji lokalnej Placówki. Kontrola została odnotowana w zeszycie kontroli pod numerem 06.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Placówka jest niepubliczną jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzoną na zlecenie Prezydenta Wałbrzycha. Działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.9.2016.MO z dnia 6 lipca 2016 roku.

Kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu rodzinnego i zabezpiecza osiem miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce umieszczonych było 8 wychowanków, w tym jedna podopieczna, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

(dowód: akta kontroli str. 19)

Wszystkim dzieciom sporządzono diagnozy psychofizyczne, plany pomocy oraz karty pobytu.

Zgodnie z § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanym w dalszej części „rozporządzeniem”, w diagnozie psychofizycznej uwzględnia się analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb, przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój dziecka, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem i osobami ważnymi dla niego oraz jego rozwoju. Diagnoza może zawierać również wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz przygotowania do usamodzielnienia.

W trakcie kontroli ustalono, że diagnozy psychofizyczne dla wychowanków Placówki były sporządzane przez psychologa. Diagnozy uwzględniały analizę wymaganych obszarów wskazanych w rozporządzeniu, natomiast ich opis był bardzo ogólny i lakoniczny, większą część diagnoz stanowił opis przyczyn kryzysu w rodzinie. Wskazane jest, by okresowo dokonywać aktualizacji diagnoz w obszarach, które podlegają zmianom oraz sporządzać je w bardziej szczegółowy sposób.

(dowód: akta kontroli str. 20-22)

W oparciu o diagnozę psychofizyczną oraz dokumentację dotyczącą dziecka, o której mowa w § 8 rozporządzenia, dla każdego podopiecznego opracowano plan pomocy.

Plan jednego dziecka był podpisany przez asystenta rodziny, natomiast w pozostałych przypadkach asystenci podpisywali się na protokołach z posiedzeń zespołów ds. okresowej oceny dziecka. Dokument opracowywano co 6 miesięcy, wobec tego należy przyjąć, że był on modyfikowany zgodnie z § 15 ust. 5 rozporządzenia. Modyfikacji planu pomocy

dokonywano z udziałem dziecka i z uwzględnieniem jego zdania. Wszyscy podopieczni zostali zapoznani z dokumentem, co potwierdzali podpisem. Zgodnie z § 15 rozporządzenia każdy plan pomocy dziecku określał cele oraz działania krótkoterminowe i długoterminowe (uwzględniając wiek dziecka, jego możliwości psychofizyczne, sytuację rodzinną i przebieg procesu przygotowania do usamodzielnienia) oraz wyznaczał cel pracy z dzieckiem.

(dowód: akta kontroli str. 23)

Dla każdego wychowanka w Domu prowadzono karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia. Analiza dokumentów wykazała, że zawierały one obszary wskazane w rozporządzeniu, tj.: informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia oraz o aktualnej sytuacji, w tym o kontaktach z rodziną. Natomiast zamiast informacji dotyczącej aktualnej sytuacji dziecka najczęściej pojawiał się zapis „bez zmian”. Sytuacja ta odnosiła się do wpisów z kilku miesięcy z rzędu. Wskazane jest, aby karty pobytu uzupełniane były rzetelniej.

(dowód: akta kontroli str. 24)

Rodzinny Dom Fundacji HAPPY KIDS w Wałbrzychu mieści się w domu jednorodzinnym, do którego przynależy teren zielony umożliwiający spędzanie czasu na świeżym powietrzu. W Placówce do dyspozycji wychowanków pozostają cztery pokoje dwuosobowe, pokój stanowiący miejsce do wypoczynku, spotkań i zabawy, kuchnia z jadalnią oraz dwie łazienki zapewniające intymność. Dom zapewniał również miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Sypialnie wyposażono w łóżka, biurka oraz szafy do przechowywania odzieży. Pomieszczenia były oświetlone. Dzieci miały wyposażenie dostosowane do wieku rozwojowego. W pokojach znajdowały się również rzeczy osobiste wychowanków. Stwierdzono, że w Placówce zapewniono warunki umożliwiające przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia.

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że kontrolowana jednostka spełnia standardy określone w § 18 ust. 3 pkt 1 - 5 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 29-35)

Dom zapewniał każdemu dziecku pełne wyżywienie. Z oświadczenia Dyrektora wynika, że zakupów żywności dokonywano raz w tygodniu – przez opiekunów, często przy pomocy dzieci w ramach nauki gospodarowania środkami pieniężnymi (w poniedziałki). Świeże pieczywo nabywane było codziennie w pobliskiej piekarni.

Ze względu na stwierdzone ADHD u jednego z wychowanków oraz dbałość o zdrowe żywienie opiekunowie starali się utrzymywać dietę eliminującą cukry proste. Śniadanie, posiłki do szkoły oraz kolacje były wykonywane samodzielnie przez wszystkich

podopiecznych, natomiast obiady przez opiekunów. Wychowankowie w miarę możliwości pomagali w przygotowaniu obiadów lub sami je sporządzali.

Śniadania jadano ok. godz. 7.00, drugie śniadanie w czasie przerw w szkole, lunch w szkole lub w domu ok. godz. 13.00, obiad o godz. 16.00 (kiedy wszystkie dzieci były już w Domu), kolacje o godz. 19.00. W między czasie wychowankowie mieli dostęp do owoców, warzyw, bakalii. Ze względu na dbałość o poprawne nawyki żywieniowe, opiekunowie starali się przestrzegać godzin posiłków, jednakże w sytuacji, kiedy dziecko było głodne, korzystało z produktów żywnościowych dostępnych w kuchni. Jadłospisy ustalano z podopiecznymi.

W celu rozszerzenia diety dzieci prowadzono różne cykle np.: „Kulinarna Podróż Dookoła Świata”, podczas których wychowankowie poznawali nowe smaki, potrawy, a także kulturę innych narodów. W rozmowach indywidualnych dzieci wskazywały, że miały zapewniony swobodny dostęp do napojów i jedzenia przez całą dobę. Żaden z podopiecznych nie wymagał specjalnej diety oraz nie miał specjalnych wymagań w obszarze żywienia ze względu na potrzeby religijne i kulturowe.

Wobec powyższego należy uznać, że norma § 18 ust. 1 pkt 1 i pkt 9 rozporządzenia była realizowana.

(dowód: akta kontroli str. 36, 46-65)

Placówka zapewniała dostęp do opieki zdrowotnej, co było zgodne z § 18 ust. 1 pkt 2 - 4 rozporządzenia. Wychowankowie byli objęci podstawową opieką zdrowotną w przychodni NZOZ „Przychodnia Piaskowa Góra” sp. z o. o. filia Biały Kamień. Dzieci w zależności od potrzeb korzystały również z pomocy stomatologa, okulisty, ginekologa, psychiatry oraz ortodonta.

Zgodnie z zaleceniami lekarskimi podopiecznych zaopatrywano w produkty lecznicze i wyroby medyczne (jedno dziecko nosi okulary). Z uwagi na brak wskazań nie dokonywano zakupów środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Żaden z wychowanków w okresie kontrolnym nie był hospitalizowany.

W toku rozmów z inspektorami podopieczni potwierdzili powyższe.

(dowód: akta kontroli str. 37, 46-65)

Dzieci realizowały obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Czwooro wychowanków uczęszczało do szkoły podstawowej, dwoje do gimnazjum, a kolejna dwójka najstarszych do technikum. Wychowanka, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej także kontynuowała naukę. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego. Opiekun pozostawał w stałym kontakcie z nauczycielami. Podopieczni na co dzień podlegali oddziaływaniom wychowawczym opiekuna w Placówce, korzystali z jego

pomocy przy odrabianiu zadań domowych. W powyższym zakresie dzieci pomagały sobie także wzajemnie. W ciągu tygodnia czas na indywidualną pomoc w nauce i odrabianie zadań domowych został wyznaczony w godzinach popołudniowych. Nauka i odrabianie zadań domowych odbywało się w pokojach dzieci. W roku szkolnym 2017/2018 pięcioro dzieci korzystało z korepetycji z matematyki. Ponadto dwójka uczestniczyła w zajęciach wyrównawczych na terenie szkoły (j. polski oraz zajęcia dla dzieci z klas I-III).

Z powodu braku wskazań żadne z dzieci nie uczestniczyło w zajęciach kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych. Placówka pokrywała koszty dojazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką (4 podopiecznych miała zakupione bilety miesięczne). Dom nie ponosił opłat za pobyt dzieci w bursie lub internacie, ponieważ wychowankowie z nich nie korzystali.

Podopieczni uczestniczyli w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych: harcerstwo, gimnastyka sportowa, taekwondo, nauka śpiewu, nauka gry na pianinie, kółko wędkarskie, siatkówka, chór, SKS. Ponadto dzieci uczestniczyły w wycieczkach turystyczno – rekreacyjnych, wyjściach do kina, na basen. W okresach wolnych od nauki szkolnej dzieci spędzały czas wg własnych preferencji, np. spotkając się z rówieśnikami, bawiąc się w ogrodzie, spacerując, jeżdżąc na rowerach.

Podopieczni potwierdzili powyższe w toku rozmów z inspektorami.

Wobec powyższego zapisy § 18 ust. 1 pkt 5 oraz pkt 10 - 14 rozporządzenia były realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 19, 26-27, 38-40, 46-65)

W ramach przyznanego ryczałtu Placówka zapewniała każdemu wychowankowi odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb oraz środki higieny osobistej, co było zgodne z § 18 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia. Zakupu podstawowych środków higieny osobistej takich jak np. żele, płyny, pasty, szczoteczki oraz wymaganych podręczników i przyborów szkolnych dokonywał opiekun według potrzeb dzieci.

We współpracy ze szkołami Placówka zaopatrywała wychowanków w podręczniki szkolne. Zapewniała dzieciom również pomoce i przybory szkolne (§ 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia).

W toku rozmów z inspektorami podopieczni potwierdzali powyższe.

(dowód: akta kontroli str. 26, 41, 46-65)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wychowankowie, którzy ukończyli piąty rok życia, mieli zapewnioną comiesięczną kwotę pieniężną do własnej dyspozycji. Stwierdzono, że dzieci otrzymywały „kieszonkowe” w wysokości wskazanej w rozporządzeniu, tj. nie mniej niż 1% i nie więcej niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Dokonując analizy Regulaminu Kieszonkowego stwierdzono błędy w jego treści dotyczące maksymalnej wysokości kwoty kieszonkowego. Natomiast punkt 7 Regulaminu kieszonkowego wskazywał, że „Wychowankom przebywającym na ucieczce kieszonkowe nie przysługuje”. Zapis ten stanowi nieprawidłowość, ponieważ zgodnie z § 18 ust. 8 rozporządzenia każdemu dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo-wychowawczej należy się kwota do własnego dysponowania (nawet temu przebywającemu na ucieczce). Wskazane jest, aby usunąć nieprawidłowe zapisy w Regulaminie Kieszonkowego oraz ponownie zapoznać wychowanków z jego treścią.

Dzieci w rozmowach z inspektorami potwierdziły otrzymywanie kieszonkowego co miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 42-45, rozmowy z dziećmi)

Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami oraz obserwacji ich zachowań dokonano ustaleń w zakresie przestrzegania praw dziecka. Dzieci znały swoje prawa i obowiązki oraz sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad. Wiedzę w powyższym zakresie przekazywał dzieciom opiekun.

Dzieci pozbawione możliwości wychowywania w rodzinie miały w Placówce zapewnioną całodobową opiekę. Zgłaszały one możliwość podtrzymywania kontaktów osobistych i telefonicznych z członkami rodzin, posiadały informacje o własnym pochodzeniu oraz znały swoją sytuację prawną.

Wychowankowie byli objęci kształceniem. Potwierdzali zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne, pomoce do nauki. Mieli także możliwość wyboru szkoły. Czas wolny spędzali m.in. spotykając się z rówieśnikami, spacerując, grając na instrumentach, grając na komputerze. Uczestniczyli także w wycieczkach rekreacyjnych, w tym na basen i do kina. Dzieci mogły korzystać z telefonów komórkowych oraz sprzętu RTV.

Przygotowaniu do samodzielnego życia sprzyjały działania podejmowane w Placówce na co dzień. Dostosowywano je do wieku i stopnia rozwoju wychowanków, np. drobne prace porządkowe, pomoc przy przygotowywaniu posiłków. Dzieci dbały o porządek w swoich pokojach. Wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o swoim opiekunie. Podopieczni mieli poczucie, że mogą zwracać się o pomoc, zawsze otrzymywali wsparcie i opiekę. Otwarcie wyrażali swoje potrzeby. Mieli wpływ na wystrój pokoju, zakup odzieży

oraz uwzględniano ich preferencje żywieniowe. Za wiedzą i zgodą opiekuna odwiedzali bliskich oraz koleżanki i kolegów. Ponadto w Placówce mogli przyjmować gości. Zachowane były zasady intymności. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Przestrzegano prawo do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem. Wychowankowie, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości, uzyskiwali informacje i mogli wyrażać opinie w sprawach ich dotyczących.

Dzieci nie wносиły zastrzeżeń dotyczących przestrzegania ich praw w Placówce, jak również potwierdziły informacje odnoszące się do przestrzegania i realizacji standardów opieki i wychowania. (dowód: akta kontroli str. 46-65)

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzonego w Rodzinnym Domu Fundacji HAPPY KIDS w Wałbrzychu nie stwierdzono występowania nieprawidłowości.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Proszę w terminie do dnia **31 maja 2019 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(członek zespołu inspektorów)

Pracownik nieobecny

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCY WYKONAWCY WYDZIAŁU
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewa Oleńiacz

